

Fitxa

Fotografia *Vell bevedor* de Josep Masana

Paco Monja Peña

Periodista

FITXA TÈCNICA

Títol de l'obra: Vell bevedor

Autor: Josep Masana

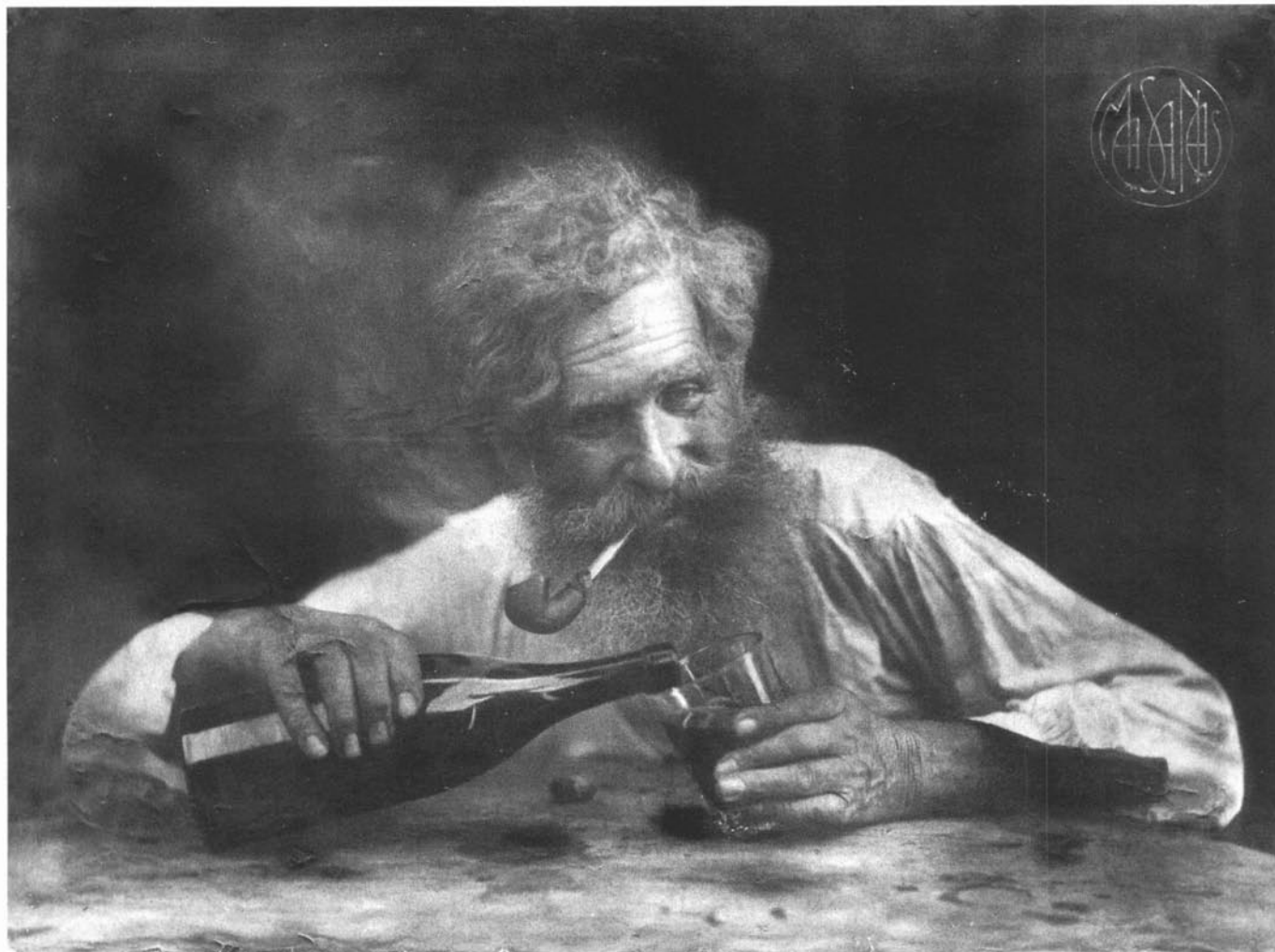
Data d'execució: entre 1910 i 1920

Mides: 103 x 77 cm

Estat de conservació: bo; restaurada el setembre de 1997

Ubicació: sala de música del Casino Club de Ritme de Granollers (carrer d'Agustí Vinyamata, 55)

La fotografia "Vell bevedor", de Josep Masana, es pot veure a la sala de música del Casino Club de Ritme de Granollers. (Fotografia: Xavier Solanas.)

DESCRIPCIÓ DE LA FOTOGRAFIA

Es tracta d'un retrat en blanc i negre de dimensions notables (103 cm x 77 cm) en el qual es veu un home barbut d'aspecte gran i envellit. Està vestit amb una brusa i fuma una pipa. Desmanegat, és assegut en una taula. La foto recull tot just el moment en què amb la mà dreta omple —suposem que de vi— un got que aguanta amb l'esquerra. El fum del tabac impregna la foto d'un aire enigmàtic.

A la part superior es pot reconèixer i observar el segell identificatiu de l'autor: Masana.

CONTEXT

Autor

Josep Masana va néixer a Granollers el 1892 i va morir a Barcelona el 1979. La història de la seva vida, segons Josep Maria Farnés (en el catàleg sobre l'exposició *Masana fotògraf* publicat pel Cercle Cultural de Granollers del 1984), apunta que, si en "Pepito" hagués seguit les passes professionals del seu pare Joan, hauria estat cafeter, ofici que va fer de vailet als negocis familiars del Casino i el Cafè Nou. Precisament fou al terrat d'aquest local on obrí l'estudi Arte Fotográfico vers el 1910. Cap als anys vint es traslladà a Barcelona i se situà sobre la Maison Dorée. El 1935 fundà —com a gran aficionat al cinema que era— el Cine Savoy al passeig de Gràcia. El seu treball com a fotògraf (a Granollers va fer una tasca important en aquest camp i es va convertir en el retratista preferit de moltes famílies) va ser reconegut ben aviat. A l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929 aconseguí el Gran Premi i la Medalla d'Or.

Història

Tot i que no se sap amb exactitud de quina data és la fotografia i tampoc no se sap qui és la persona que surt retratada, per diverses notes de tipus periodístic es pot datar la seva execució entorn de la dècada dels anys deu o vint.

Una de les primeres i escasses referències que hi ha sobre aquesta fotografia prové del setmanari *La Gralla*, ja que el 19 de gener de 1930 "Graller" (un dels pseudònims de l'impressor, escriptor i periodista Amador Garrell i Alsina) destacà en un escrit sobre Masana la categoria de l'autor i la qualitat artística de la fotografia que era reproduïda a les pàgines de la revista. Cal dir que el fotògraf acabava de participar a l'Exposició Internacional.

Tot i que a l'escrit no es deia res sobre la propietat i la localització de la fotografia, se sap que fou adquirida pel Casino Club de Ritme, curiosament un lloc ben familiar per a l'autor. També va estar penjada al cafè, l'espai social principal de l'entitat. No hi ha documentació relativa a la seva adquisició. Se suposa que fou comprada uns quants anys abans de la Guerra Civil, període del qual no hi ha llibre de registre, atès que el primer data de març del 1939.

Alguns dels socis més antics del Casino recorden haver vist la fotografia penjada a diferents indrets del cafè. Les mateixes fonts no encerten a dir, però, en quin moment exacte va desaparèixer de la sala la fotografia en qüestió, la qual fou rescatada de l'oblit i de la pèrdua gairebé definitiva el 1997 gràcies a la decisió adoptada per la junta que presideix Emili Cot. Davant el seu deficient estat de conservació, el mes

de setembre van decidir restaurar-la, i va fer-ne el treball el retocador sabadellenc Albert Montaner.

RESTAURACIÓ

Segons l'estudi tècnic tramès pel responsable de la restauració, el primer que es va fer amb la fotomural va ser procedir a la seva neteja total amb productes desgredants especials per tal de recuperar en tot el possible el color original. Com que la fotografia presentava erosions físiques importants, es van reparar les parts on l'emulsió fotogràfica estava aixecada i es van reomplir els espais que l'havien perdut tot utilitzant una massilla especial. El procés corresponent de poliment i anivellament de les parts encolades i massillades va permetre recuperar la seva superfície uniforme. Una vegada anivellada, va ser possible iniciar la coloració de la massilla i de les esquerdes; s'intentava simular tant com es podia els colors originals a base de combinacions de colors acrílics i aquarel·les. Aquest procés es va fer amb pinzell. Finalment, per tal de suavitzar els nombrosos processos duts a terme i, alhora, uniformitzar el color, es va fer el retoc definitiu amb tintes i guaixos amb l'aerògraf. També es va aprofitar l'ocasió per a canviar el marc i posar un vidre, un treball que va fer el granollerí Josep M. Matas.

BIBLIOGRAFIA

La Gralla, núm. 438, 19-1-1930, pàg. 8-9.

COMAS, J.; CORNELLAS, P.; CUMELLA, T.; FARNÉS, J.; GALMES, M. (1985): *Masana fotògraf*. Fundació Caixa de Pensions, Granollers.

FORMIGUERA, P.; ZELICH, C. (1994): *1892 Josep Masana 1979*. Generalitat de Catalunya, Barcelona.

Revista del Vallès, núm. 3.375, 29-11-1997, pàg. 38.